

[Schmidt.]

slag, at saadanne Personer kan ansættes, som har bestaaet Lærereksamen ved et tysk Seminarium. Vilde det ikke være rigtigt dertil at føje: „eller ved et tysk Akademi“, da der ikke mere findes Seminarier. Jeg antager ikke, at der er noget i Vejen derfor.

Nyt er det, at man udtrykkelig fremhæver her: „naar de er hjemmehørende i de sønderjydske Landsdele“, og nyt er det vel ogsaa, at det fastsættes, at der skal en særlig Tillægsprøve til i Dansk. Dette sidste kan vi jo slet ikke modsætte os.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse sige, at det er et fuldkomment Fejlsyn, at vi ikke har Lyst til at beskæftige os med det danske Sprog. Vi ved saa godt, at naar man lever i det danske Rige, maa man ogsaa kende det danske Sprog. Det vilde være meget uklogt af os ikke at erkende det; der er heller ingen indre Grunde, der hindrer os i at befatte os med dansk Sprog. Det er ogsaa en Regel i vore private Skoler, hvor vi selv kan træffe Bestemmelse i den Retning, at der overalt gives Danskundervisning, saa de Frihedsbestemmelser, at man ikke bliver tvunget til det, kan man roligt stryge og alligevel opnaa samme Resultat: at vi alle lærer Dansk.

Derfor har vi selvfølgelig ikke noget imod, at der afholdes en Prøve, men vi kunde nok ønske, at der kunde siges noget bestemt om, hvad der forlanges ved denne Tillægsprøve.

Jeg kunde nok have Lyst til at spørge, om det nu netop er nødvendigt at sige dette: hjemmehørende i Landsdelene. Det vil jo være Regelen, men der kan gives Undtagelser, hvor Forældrene maaske er flyttet et andet Sted hen, hvor det Spørgsmaal maaske slet ikke er saa let at besvare, om de hører derhen eller ikke. Jeg er ikke saa glad for den Bestemmelse, fordi den trænger til en Fortolkning, som i det enkelte Tilfælde ikke er saa høit bestemt. Jeg vilde gerne, om vi kunde forhandle om den Ting.

Hvad jeg kræver, er det gamle, det, som vi anser for det mest naturlige: At hele Uddannelsen foregaar paa tyske Læreranstalter. Jeg har altid gerne anerkendt, at det var liberalt af den danske Stat at anvise den dobbelte Vej og sige: Vi kan ikke skaffe andre Uddannelsesmuligheder end, at de maa gaa gennem et dansk Seminarium, men saa er vi vilige til at sørge for deres videre Uddannelse, idet vi sender dem til Jena, eller

hvor det ellers kan være. Det er allerede Ordningen fra den forhenværende Undervisningsminister Appels Tid, og det gentages her, idet man siger: Vi kan ogsaa tage tysk uddannede, naar de er uddannede der paa Seminarium eller paa Akademier. Jeg maa antage, at det kommer til at staa saaledes.

Men der er alligevel en lille Indskrænkning i det. Det sidste kan man. Minister Appel har altid sagt til mig: Der er slet ikke noget i Vejen; De kan sende Deres unge Folk ned paa tyske Seminarier, tyske Uddannelsesanstalter, og kommer de tilbage, vil vi sørge for, at de bliver indført i dansk Skolevæsen, og saa maa de søge de danske Skoleembeder lige saa godt som andre. Det har rigtignok ikke Lovform, men personlig har Ministeren flere Gange sagt det til mig. Nu staar der: De kan.

Det synes jeg ikke om, det er mindre, det er ikke det, vi ønsker. Vi ønsker i det mindste, at det bibeholdes, at disse to Veje staar lige aabne for os; men det vilde være det naturligste, at Uddannelsen foregaar paa de tyske Anstalter. Det er rigtigt, som det ærede Medlem Hr. P. Mortensen sagde, at der er en hel Del Muligheder for at sætte sig ind i tysk Litteratur, men disse Muligheder er større ad den Vej, vi ønsker.

Hvad Stk. c) angaar, hvori jeg har udtalt Ønske om, at man, naar man ikke har en tysk Skole i sin egen Kommune, kan søge en tysk Skole i Nabokommunen, har jeg Anledning til at takke den højtærede Undervisningsminister for, at dette Ønske nu skal opfyldes, idet det staar i Ministerens Forslag, at Kommunerne har en Forpligtelse til at modtage saadanne Elever, dersom Skolernes Rammer ikke sprænges derved. Det er i det væsentlige en Opfyldelse af vort Ønske; men vi ønsker rigtignok ogsaa, at saadanne Børn ikke blot kan søge de tyske Folkeskoler i Nabokommunen, men at de ogsaa, naar de ønsker det, og deres Uddannelse er dertil, kan søge de højere Skoler, der muligvis kan være i Nabokommunen.

Det har den højtærede Minister ikke udtalt sig om, og det staar ikke i Lovforlaget her; men det kan maaske heller ikke staa der, fordi Forslaget angaar Folkeskolen og ikke de højere Skoler. Jeg vilde være glad ved, om det ikke var udelukket ogsaa at forhandle om dette Spørgsmaal.

Hvad jeg har bedt om, har Ministeren ogsaa imødekommet i Stk. 5 til § 4: „I en Skole, hvor Undervisningsproget er Dansk,